

**ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЗАКЛАД ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ІМЕНІ ГЕННАДІЯ
УДОВЕНКА
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ**

**СПЕЦІАЛЬНА ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації посадових осіб дипломатичної
служби з економічних питань**

Шифр програми: СП/2026/002

Рік запровадження програми: 2026

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Підвищення кваліфікації посадових осіб дипломатичної служби з економічних питань
Шифр програми	СП/2026/002
Тип програми за змістом	Спеціальна професійна програма підвищення кваліфікації
Форми навчання	онлайн/офлайн (очна)
Цільова група	посадові особи дипломатичної служби, які проходять стажування в рамках підготовки до роботи на економічних посадах в ЗДУ
Передумови навчання за програмою	Рішення МЗС України про направлення на стажування в рамках ротації на дипломатичні посади в ЗДУ
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	Міністерство закордонних справ України
Найменування партнера (партнерів) програми	
Обсяг програми	2 кредити ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	15 днів протягом 3 тижнів
Мови викладання	українська, англійська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	міжнародна економіка
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	теоретичні знання про міжнародну економіку та фінанси, міжнародні економічні та фінансові організації; управління проектами міжнародного економічного співробітництва
Укладач(і) програми	Шовкопляс О.В. (завідувач Центру професійної підготовки Дипломатичної академії України); Піддубняк Ю.В. (начальник відділу професійного навчання Дипломатичної академії України);
2. Загальна мета	
Підвищення рівня професійних компетентностей посадових осіб дипломатичної служби, які проходять стажування в рамках підготовки до роботи на економічних посадах в ЗДУ	

3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	<ul style="list-style-type: none"> – знання законодавства та спеціального законодавства, пов'язаного із завданнями та змістом роботи; – знання стану і тенденцій розвитку зовнішньоекономічного курсу України у двосторонніх відносинах з країною перебування; – знання та розуміння економічного устрою країн перебування; – знання способів прийняття та впровадження зовнішньоекономічних рішень; методів і засобів дипломатичної діяльності; – знання особливостей діяльності органів дипломатичної служби; – знання засад міжнародної економіки, теорії та методології структурування проблем економічної політики, формулювання та рекомендування інструментів (альтернатив) економічної політики, моніторингу та оцінки економічної політики; – знання та розуміння принципів управління проектами, що можуть бути застосованими для розвитку економічних стосунків.
уміння	<ul style="list-style-type: none"> – уміння налагоджувати та розвивати ефективні командні відносини задля досягнення спільних цілей з колегами всередині державного органу, а також міжвідомчу взаємодію; – уміння швидко аналізувати інформацію, вміти готувати інформаційні звіти, ефективно реагувати на економічну ситуацію у світі; – уміння ефективно доносити інформацію, погоджувати позиції та виробляти консенсусні рішення; – здатність вибудовувати, підтримувати та розвивати ефективні партнерські відносини.
навички	<ul style="list-style-type: none"> – здатність швидко та легко адаптуватися до нових умов, виробляти продуктивні форми взаємодії та інтегрувати корисний досвід в умовах змін; – високий рівень готовності та розуміння сенсу і цінності виконуваної роботи, що відображається в позитивних реакціях та чіткому переконанні; – доцільності своєї справи.
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Навчання здійснюється у формі лекцій протягом 15 днів, які включають проведення інтерактивних лекцій-презентацій, виконання індивідуально та в складі малих груп практичних завдань, самостійне вивчення відповідної нормативно-правової бази.	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	–
Назва дистанційного етапу/модуля	–

6. Оцінювання і форми підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Відвідування занять – 60% Підсумковий контроль – 40%
Форма підсумкового контролю	комп'ютерне тестування

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Теоретичні основи економічної дипломатії	2	2			
Тема 2. Комерційна дипломатія	4	4			
Тема 3. СОТ: основні функції та проблеми функціонування	4	4			
Тема 4. Торговельні угоди	6	4			2
Тема 5. Доступ до ринків товарів та послуг	2	2			
Тема 6. Засоби торговельного захисту внутрішнього ринку	4	4			
Тема 7. Торговельна статистика	4	4			
Тема 8. Робота з сайтом ЗДУ: економічний напрям	2	2			
Тема 9. Надання сприяння участі у тендерах	2	2			
Тема 10. Звернення бізнесу та алгоритм їх опрацювання	2	2			

Тема 11. Організація онлайн-брифінгів	2	2			
Тема 12. Робота дипломата з міжнародними економічними та фінансовими організаціями	4	4			
Тема 13. Публічні комунікації на економічному напрямі	3	3			
Тема 14. Організація заходів економічного напрямі	2	2			
Тема 15. Робота з контактами	2	2			
Тема 16. Залучення туристів до України	2	2			
Тема 17. Система дистрибуції товарів. Роль рітейлерів у сучасній торгівлі	4	2			2
Тема 18. Реалізація проектів з просування української продукції	4	4			
Тема 19. Звітність	4	4			
Підсумковий контроль результатів навчання	1	1			
РАЗОМ	60	56			4

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Теоретичні основи економічної дипломатії.

Визначення економічної дипломатії. Історія та розвиток економічної дипломатії із стародавніх часів до сьогодення. Роль міжнародної торгівлі та інвестицій.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» (із змінами) від 10.03.2021.

Тема 2. Комерційна дипломатія.

Комерційна дипломатія як система міждержавного врегулювання торговельних відносин. Поняття комерційної дипломатії, її функції, методи та засоби. Роль комерційної дипломатії у зовнішньоекономічній діяльності країни. Сучасний етап розвитку комерційної дипломатії та його основні тенденції.

Тема 3. СОТ: основні функції та проблеми функціонування.

Історія Генеральної угоди з торгівлі і тарифів, що стала базою для створення Світової організації торгівлі. Історія утворення, цілі та принципи організації. Роль та функції СОТ у регулюванні процесів міжнародної торгівлі.

Членство України в СОТ. Робота представників України в органах організації; участь у вирішенні торговельних спорів як позивача: DS 499 «Російська Федерація — заходи щодо імпорту залізничного рухомого складу, стрілочних переводів та іншого залізничного обладнання», DS 530 «Казахстан — антидемпінгові заходи щодо сталевих труб», DS 569 «Вірменія — антидемпінгові заходи щодо сталевих труб», DS 570 «Киргизька Республіка — антидемпінгові заходи щодо сталевих труб», та як відповідач: DS 493 «Україна — антидемпінгові заходи щодо нітрату амонію», DS 525 «Україна — заходи, що стосуються торгівлі товарами і послугами».

Тема 4. Торговельні угоди.

Поняття торговельної угоди. Двосторонні та багатосторонні угоди. Механізми їх укладання. Двосторонні та багатосторонні угоди, членом яких є Україна. Додаткові угоди та додатки до торговельних угод.

Тема 5. Доступ до ринків товарів та послуг.

Інструменти доступу до ринків товарів та послуг. СОТ як плацдарм доступу країн-учасниць до ринків інших учасниць. Правова основа перегляду доступу на ринок товарів – стаття XXVIII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі (ГАТТ), а щодо послуг – стаття XXI Генеральної угоди про торгівлю послугами (ГАТС). Гармонізована система опису й кодування товарів. Інтернет-інструменти поширення даних про тарифи та імпорт (інтегрована база даних СОТ та зведена база даних тарифних розкладів, електронна бібліотека товарів та графіки баз даних щодо кількісних обмежень тощо).

Тема 6. Засоби торговельного захисту внутрішнього ринку.

Антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні заходи щодо захисту внутрішнього ринку. Робота Департаменту зовнішньоекономічної діяльності та торговельного захисту. Новий інформаційно-сервісний портал «Торговельний захист України», покликаний полегшити процеси звернення та їхнього розгляду.

Тема 7. Торговельна статистика.

Що таке торговельна статистика. Інструментарій для відстеження тенденцій світової торгівлі. Моніторинг баз торговельних та фінансових даних. UN Comtrade Database. Trade

Map. WITS (Trade Statistics by World Bank).

Тема 8. Робота із сайтом ЗДУ: економічний напрям.

Інформаційна кампанія МЗС щодо переваг економічного напрямку зовнішньої політики України, зокрема у контексті модернізації інструментів, які використовує економічна дипломатія. Зміцнення економічного блоку МЗС та посилення економічних служб посольств України за кордоном. Популяризація України на ринках країн перебування. Розповсюдження інформації про продукцію українських виробників, інвестиційних можливостей України та реалізації перспективних проєктів.

Відповідальність ЗДУ за організаційне сприяння та дипломатичний супровід участі делегацій України в міжнародних форумах, конференціях, виставках та форумах.

Тема 9. Надання сприяння участі у тендерах.

Розуміння законодавства у сфері економіки та правил участі у тендерах у країні перебування. Тендери, що становлять національний інтерес для України. Допомога співробітників ЗДУ в оформленні звернень та необхідної документації для участі в таких тендерах. Проведення переговорів, ділове листування з місцевими та державними органами, відповідальними за організацію конкурсів на тендер. Моніторинг за прийняттям рішень.

Тема 10. Звернення бізнесу та алгоритм їх опрацювання.

Створення зручних і доступних умов отримання адміністративних послуг для підприємств. Принципи: «результативність, своєчасність, доступність, зручність, відкритість, ввічливість, професійність».

Державна політика та законодавство України у сфері адміністративних послуг. Загальні вимоги щодо надання адміністративних послуг. Інформаційна картка послуги. Технологічна картка послуги. Використання єдиних реєстрів звернень. Персональний супровід бізнесу на всіх етапах обробки запиту – від реєстрації до кінцевого результату. Вивчення та запозичення зарубіжного досвіду надання послуг.

Тема 11. Організація онлайн-брифінгів.

Онлайн-брифінг як один із інструментів комунікаційної політики МЗС, його структурних підрозділів та ЗДУ. Зміст брифінгу та його ціль. Організаційна робота комунікаційного відділу або прес-центру представництва. Підготовка звітних матеріалів та написання інформаційної довідки. Залучення думок експертів. Забезпечення стабільності та захисту платформи, на якій проводитиметься брифінг. Робота стенографіста для конспектування виступів гостей (якщо такі виступи передбачені).

Тема 12. Робота дипломата з міжнародними економічними та фінансовими організаціями.

Розуміння цілей та принципів Зовнішньоекономічної стратегії України. Відповідальність за захист інтересів держави в рамках роботи організації, захист її іміджу на міжнародній арені в цілому. Використання наданої організацією платформи задля створення чіткої системи взаємовідносин із зовнішньоторговельними партнерами.

Забезпечення функціонування представництва України при міжнародній організації. Підтримання зв'язку між організацією та державою. Забезпечення участі держави в повноцінній роботі організації. Сприяння здійсненню цілей і принципів організації шляхом співпраці із її членами.

Тема 13. Публічні комунікації на економічному напрямі.

Переговори та ділове листування, як основні інструменти комунікації на

економічному напрямі. Поняття міжнародних переговорів. Класифікація міжнародних переговорів і техніка їх проведення. Схеми та стратегічні підходи до проведення переговорів. Типи комерційних переговорів та тактичні прийоми, що застосовуються під час переговорів.

Поняття ділового листування. Види ділових листів та міжнародної кореспонденції. Вимоги до професійних текстів відповідно до чинних державних стандартів та інших нормативних документів.

Тема 14. Організація заходів економічного напрямі.

Види заходів економічного напрямі (біржі, форуми, ярмарки та виставки). Загальні правила їх організації. Дипломатичний протокол та етикет. Організаційне забезпечення інформаційно-презентаційних заходів у країнах перебування.

Мета та завдання таких заходів. Забезпечення інформацією на таких заходах з таких питань: економічної та фінансової ситуації країни; конкурентних переваг відповідних галузей економіки; умов (правових, економічних, фінансових, екологічних, енергетичних, соціальних) щодо ведення бізнесу іноземними фірмами та компаніями в Україні; експортно-імпоротної політики України (митної, тарифної, податкової, цінової) стосовно закордонних партнерів; експортних можливостей та імпорتنних потреб економіки України; наявності інфраструктури, необхідної для функціонування промислових підприємств, будівельних організацій, транспортних та логістичних центрів; банківської мережі, консалтингових та страхових компаній; конкретних інвестиційних проєктів, які можуть пропонуватись для реалізації за участю іноземних партнерів.

Тема 15. Робота з контактами.

Організація коопераційних бірж для обміну досвідом та залучення нових контактів для економічного співробітництва. Інтенсивний обмін інформацією щодо конкретних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, їхні наміри щодо налагодження відповідних форм співробітництва. Встановлення прямих контактів між майбутніми партнерами. Підписання протоколів про наміри, угод про співпрацю, контрактів. Обмін позиціями щодо розширення інвестиційного, торгово-економічного і коопераційного співробітництва та налагодження нових прямих контактів між підприємствами.

Тема 16. Залучення туристів до України.

Туризм, як один із найпростіших засобів залучити іноземні кошти до держави. Розвиток туристичної інфраструктури. Культурна дипломатія. Інформаційна кампанія із залучення туристів. Захист туристичного іміджу держави на міжнародній арені. Перехід від одноразового до багаторазового туризму. Туризм як драйвер економічного розвитку. Використання досвіду держав, економіка яких значною мірою базується на туризмі.

Тема 17. Система дистрибуції товарів. Роль ритейлерів у сучасній торгівлі.

Принципи та функції зовнішньої торгівлі та торговельної діяльності. Особливості роздрібною та оптовою торгівлі. Макроекономічні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі. Механізми державного регулювання внутрішньої торгівлі України, її нормативно-правові засади та інструменти. Інститутоутворююча роль великих мережевих ритейлерів у сучасній торговельній системі.

Тема 18. Реалізація проєктів з просування української продукції.

Державні проєкти із стратегій розвитку експорту різноманітного розвитку продукції. Захист інтересів державних та національних підприємств як на ринку України, так і на міжнародному ринку. Просування української продукції шляхом її презентацій на міжнародних економічних форумах та подібних заходах.

Тема 19. Звітність.

Нерегулярні звіти про заходи. Протоколи переговорів, офіційних та робочих зустрічей, записи бесід, аналітичні записки, рапорти, особисті доповіді, письмові повідомлення та доповіді, звіти про організовані заходи, прийом і супровід делегацій. Регулярні звіти про роботу. Щомісячний звіт, квартальний звіт, річний звіт. Загальноприйняті складові звіту: узагальнення інформації, аналітичні висновки, рекомендації щодо вирішення відповідних питань, гіпотези щодо подальшого розвитку подій чи проблемних ситуацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання учасником професійного навчання не менше ніж 75 % від загальної суми складових оцінювання результатів навчання (відвідування занять – 60 %; підсумковий контроль у формі комп'ютерного тестування – 40 %), обрахованих із урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться під час занять у рамках реалізації навчальних тем програми і може передбачати опитування, виступи на практичних заняттях, перевірку результатів виконання практичних завдань, самостійної роботи, опрацювання нормативно – правових актів.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Закон України «Про ратифікацію Віденської конвенції про дипломатичні зносини» від 21 квітня 1964 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199a-06#Text>
2. Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889–VIII (у редакції від 24 січня 2026 року, підстава – 4603–IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
3. Закон України «Про дипломатичну службу» від 7 червня 2018 року №2449–VIII (у редакції від 15 листопада 2024 року, підстава – 4017–IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text>
4. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96–ВР (у редакції від 1 січня 2020 року, підстава – 27–IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Національна економічна стратегія на період до 2030 року (із змінами), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2021 року № 179 (у редакції від 6 січня 2026 року, підстава – 1796-2025–п) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>
6. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі від 07 травня 2008 року, набрання чинності – 16 травня 2008 року, підстава – v1066321-08 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049#Text
7. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про деякі питання комунікаційної підтримки реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» від 20 грудня 2024 року № 1301-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1301-2024-%D1%80#Text>
8. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <https://www.rada.ua/>
9. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: <https://www.kmu.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України URL: <https://www.mfa.gov.ua>

11. Офіційний сайт Міністерство юстиції України URL: https://minjust.gov.ua/m/str_31920
12. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень URL: <https://www.niss.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Офіс з розвитку підприємництва та експорту URL: <https://epo.org.ua/>
14. Офіційний сайт Центр «Нова Європа» URL: <https://www.neweurope.org.ua/>
15. Офіційний сайт BlackSeaNews URL: <https://www.blackseanews.net/>
16. Офіційний сайт Trade Map URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
17. Офіційний сайт UN Comtrade Database URL: <https://comtradeplus.un.org/>
18. Офіційний сайт United Nations URL: <https://www.un.org>
19. Офіційний сайт World Trade Organization URL: <https://www.wto.org/index.htm>.
20. Офіційний сайт YouControl URL: <https://youcontrol.com.ua/>
21. Правові аспекти перегляду зобов'язань України в рамках COT URL: https://minjust.gov.ua/m/str_31920
22. Торговельні угоди URL: <https://business.dii.gov.ua/export/export-trade>
23. Україна і COT URL: <https://business.dii.gov.ua/export/export-sot>
24. Economic Diplomacy URL: <https://www.diplomacy.edu/topics/economic-diplomacy/>
25. Journal of Economic Perspectives. Vol. 39, No. 1. JSTOR URL: <https://www.aeaweb.org/journals/jep/issues>
26. Journal of Economic Perspectives. Vol. 39, No. 2. JSTOR. URL: <https://www.jstor.org/stable/e27378754>
27. Journal of Economic Perspectives. Vol. 39, No. 3. JSTOR. URL: <https://www.jstor.org/stable/e27397152>
28. Journal of Economic Perspectives. Vol. 39, No. 4. JSTOR URL: <https://www.jstor.org/stable/e27422910>
29. PRISM – Platform for Research, Innovation and Strategic Monitoring. URL: <http://www.prismua.org>
30. Trade Map – International Trade Statistics. International Trade Centre. URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
31. UN Comtrade – United Nations Commodity Trade Statistics Database. United Nations. Available from: <https://comtrade.un.org/>
32. World Integrated Trade Solution (WITS) – Country Statistics. World Bank. URL: <https://wits.worldbank.org/countrystats.aspx?lang=en>